

RİSK ANALİZİ TALİMATI

Doküman No	HHD.TL.03
Yayın Tarihi	23.02.2018
Revizyon No	00
Revizyon Tarihi	--
Sayfa No	Sayfa 1 / 8

1. AMAÇ: Bu prosedürün amacı fakültemizde yapılan faaliyetlerde "Hasta ve Çalışan Güvenliği" açısından oluşabilecek riskleri tanımlayarak, bu tanımlamalar neticesinde kimlerin tehlikelerle karşı karşıya kaldığını ve oluşan risklerinin özellikleri ile yapılması gereken tarama, tetkik ve kontrol sistemlerinin incelenmesi ile değerlendirmenin yapılmasını sağlamaktır.

Bölümlerdeki risklerin belirlenmesi, değerlendirilmesi ve gerekli kontrol ölçümlerinin yapılması ile ilgili yöntemin belirlenmesidir.

2. KAPSAM

Bu talimat;

- Risk analizi yöntemi
- İlgili çalışanların görüşlerinin alınması
- Tanımlanan risklerin raporlanması
- Tanımlanan risklerin analizi ve risk düzeylerinin tespiti
- Gerekli iyileştirme çalışmaları
- Çalışanların eğitimi ni içeren doküman olmalıdır.
- Risk yönetimi; hasta ve çalışan güvenliği ile tesis ve çevre güvenliğine ilişkin süreçleri kapsar.

*Risk yönetimi; kurumda karşılaşılabilen fiziksel, kimyasal, biyolojik, ergonomik ve psikososyal unsurlar ile hizmet kaynaklı tüm riskleri içermelidir.

3. SORUMLULAR: Bu prosedürün uygulanmasından Fakülte Yönetimi sorumludur.

4. TANIMLAR VE KISALTMALAR

Tanımlar

4.1. Tehlike: İnsanların yaralanması, hastalanması, malın veya malzemenin zarar görmesi, işyeri ortamının zarar görmesi veya bunların birlikte gerçekleşmesine sebep olan kaynak veya durumdur veya şartların varlığıdır.

4.2. Kaza: Yaralanmaya, sağlığın bozulmasına veya ölüme sebep olan olaydır.

4.3. Risk: Belirli bir tehlikenin gerçekleşme ihtimali ve ilgili sonuçlardır.

4.4. Risk İhtimali (Olasılık): Tehlikenin sonucunda riskin gerçekleşmesidir.

Hazırlayan
Enfeksiyon Kontrol Alt Kurulu

Kontrol Eden
Kalite Yönetim Temsilcisi

Onaylayan
Başhekim

RİSK ANALİZİ TALİMATI

Doküman No	HHD.TL.03
Yayın Tarihi	23.02.2018
Revizyon No	00
Revizyon Tarihi	--
Sayfa No	Sayfa 2 / 8

4.5. Risk Sonucu (Şiddet): Riske maruz kalan kişi / kişiler üzerinde oluşturduğu olumsuz etkinin büyüklüğüdür (Risk sonucu ortaya çıkacak zararın büyüklüğünü tanımlar)

4.6. Risk Derecesi: Risk derecesi, riskin gerçekleşme ihtimali ile şiddetinin sayısal değerinin çarpımı ile bulunur. Örnek: Risk Derecesi (Puanı) = Olasılık X Şiddet (RD= O x Ş)

4.7. Risk Değerlendirmesi: Tüm proseslerde, risk büyüklüğünü tahmin etmek ve riske tahammül edilip edilemeyeceğine karar vermek.

4.8. Kabul Edilebilir Risk: Kuruluşun, yasal zorunluluk ve kendi İSG politikası dikkate alındığında, dayanabileceği düzeye indirilmiş risk.

4.9. Ramak Kaldı: Hastalığa, ölüme, yaralanmaya, zarara veya diğer kayıplara sebep olmadan gerçekleşen olaylara denir.

4.10. Tetkik: Faaliyet ve faaliyetlere bağlı sonuçların, planlanan düzenlemelere uygunluğunu ve bu düzenlemelerin etkin bir şekilde uygulandığını, kuruluşun politikasını ve hedeflerini gerçekleştirmek için uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan sistematik inceleme.

4.11. Zarar: İnsanların yaralanması, hastalanması, malın, çalışan yerin zarar görmesi veya bunların birlikte gerçekleşmesine neden olabilecek potansiyel kaynak veya durum.

4.12. Vak' a: Kazaya sebep olan veya olabilecek potansiyele sahip olay.

4.13. Uygunsuzluk: Doğrudan veya dolaylı olarak yaralanma, hastalık, malın zarar görmesi çalışılan yerin zarar görmesi veya bunların birlikte gerçekleşmesine neden olabilecek durum ve kanunlardan, işlemlerden, uygulamalardan ve çalışma standartlarından sapma.

4.14. İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG): Çalışanların, hemşire stajyerlerin, müteahhit personelin, ziyaretçilerin ve çalışma alanındaki diğer insanların refahını etkileyen faktörler.

4.15. Güvenlik: Kabul edilebilir zarar riski içermeye durumu.

4.16. Sürekli Gelişim: Genel çevre icraatında gelişmeler sağlamak için sürekli gelişim sağlanmalıdır.

Kısaltmalar

4.17. RD : Risk Derecesi

4.18. O : Olasılık (İhtimal)

4.19. Ş : Şiddet

Hazırlayan
Enfeksiyon Kontrol Alt Kurulu

Kontrol Eden
Kalite Yönetim Temsilcisi

Onaylayan
Başhekim

RİSK ANALİZİ TALİMATI

Doküman No	HHD.TL.03
Yayın Tarihi	23.02.2018
Revizyon No	00
Revizyon Tarihi	--
Sayfa No	Sayfa 3 / 8

5. FAALİYET AKIŞI:

5.1. RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ VE FAALİYETLERİ.

5.1.1. Risk Değerlendirmeleri Çalışan Güvenliği Komitesi, Hasta Güvenliği Komitesi ve Tesis Güvenliği Komitesi tarafından ayrı ayrı veya beraber gerçekleştirilir.

5.1.2. Komiteler risk değerlendirmelerini bölüm bazında yapmalıdır. Risk değerlendirmesi sırasında ilgili Bölüm Sorumluları da değerlendirmeye dâhil edilir. Ayrıca Komiteler bilgisine başvurmak için herhangi bir hastane personelini toplantılara davet edebilirler.

5.1.3. Komiteler kendi alanlarına ait risk değerlendirme ve analizleri kapsamında; hastanede yapılan faaliyetleri belirler, yapılan faaliyetlerde oluşabilecek tehlikeleri tanımlar, mevcut tehlikelerin verebileceği zararları hesaplar, kimlerin ve nasıl zarar görebileceğinin tespiti yapar, risklere karşı alınan önlemlerin yeterliliği ile varlığı değerlendirir, elde edilen bulguların kaydını sağlar ve gerektiğinde düzeltici / önleyici faaliyetleri planlarlar.

5.2. PROSEDÜRÜN DETAYI

5.2.1. Devam eden tehlikelerin belirlenmesi

Tehlikelerin belirlenmesi için Risk Analizi Ekibi aşağıdaki durumlarda toplanarak tehlikeleri belirler, riskleri değerlendirir ve gerekli kontrol ölçümlerini belirler.

- Her yeni bir bölüm açılışında,
- Başhekimin talimatı veya bölümlerden gelen İSG talepleri ile,
- Herhangi bir kaza sonrasında,
- Politikada herhangi bir değişiklik yapılması durumunda,
- Performans ölçümünden gelen geri besleme sonuçlarının olumsuz olması durumunda.

Risk Analizi Ekibi tehlikelerin belirlenmesinde, hastaneyi aşağıdaki kriterler doğrultusunda inceler.

- İşin yapım tekniği, iş akışı, birimler arası iletişim ve etkileşim,
- Çalışanların bilgi, tecrübe, bilinç seviyesi ve yetkinlikleri,
- Altyapı, iklim şartları, doğal afet, yangın ve çalışma ortamının vasıfları (patlamaya neden olabilecek ekipmanlar, kullanılan tehlikeli kimyasallar, basınçlı tüpler),

Hazırlayan
Enfeksiyon Kontrol Alt Kurulu

Kontrol Eden
Kalite Yönetim Temsilcisi

Onaylayan
Başhekim

RİSK ANALİZİ TALİMATI

Doküman No	HHD.TL.03
Yayın Tarihi	23.02.2018
Revizyon No	00
Revizyon Tarihi	--
Sayfa No	Sayfa 4 / 8

- İlaç veya sarf malzeme özellikleri,
- İş güvenliği teçhizatı yeterlikleri,
- İşin yapımı sırasında (tatiller dâhil) çevrede bulunan diğer personellere, misafirler ve tedarikçilerin pozisyonu ile ilgili bilgiler,
- Aynı iş kolunda diğer kurum ve kuruluşların tespit ettiği tehlikeler,
- Belirlenen eğitim ihtiyaçları,
- Kuruluşun mevcut İSG uygulamaları,
- Daha önce yaşanmış kazalar, olaylar ve cezalar(hukuki).

5.3. TEHLİKE VE RİSK BELİRLENMESİ:

5.3.1. Hastanede üretilen hizmet dikkate alınarak faaliyetler belirlenerek bu faaliyetin oluşturabileceği **tehlike** ve bu tehlikeye istinaden ihtimal dâhilinde olan **risk ve riskler** tespit edilir.

5.3.2. Tehlike ve risk tespiti yapılırken tüm bina, servisler, kullanılan malzeme, cihaz ve ekipmanlar, çalışma şartları, çalışma yöntemleri, görev ve faaliyetler, ziyaretçiler ve hastane giriş çıkışlardan gelebilecek tehlikeler dikkate alınır.

5.3.3. Çalışan güvenliği risk değerlendirmesi asgari radyasyon, gürültü, kanserojen maddeler, enfeksiyon, alerjen maddeler, ergonomi, her türlü şiddet konularında risk oluşturan bölümleri belirleyerek, bu bölümlerde çalışanların sağlık taramaları planlanmalıdır.

5.3.4. Hasta g

5.3.5.

5.3.6. üvenliği risk değerlendirmesi en az hastaların doğru kimliklendirilmesi, güvenli ilaç uygulaması, transfüzyon güvenliğinin sağlanması, düşmelerin önlenmesi, radyasyon ve tıbbi cihaz güvenliğini içermelidir.

5.3.7. Komiteler çalışmalarında; birimlerde kullanılan kimyasallar, kullanılan her türlü tıbbi ve diğer ekipmanlar, kişisel koruyucular, yapılan periyodik ölçümler, bildirimler, talimatlar, prosedürler, raporlar, eğitim kayıtları dikkate alınmalıdır.

5.3.8. Risk Değerlendirmesine Tabi Hastane Hizmetleri: Laboratuvar, Radyoloji, Yataklı Servis, Ameliyathane ve Anestezi, Sterilizasyon, İdari, Teknik, Depo, Arşiv ve Hasta Dosyaları, Çamaşırhane, Yemek, Temizlik İşlemleri

Hazırlayan
Enfeksiyon Kontrol Alt Kurulu

Kontrol Eden
Kalite Yönetim Temsilcisi

Onaylayan
Başhekim

RİSK ANALİZİ TALİMATI

Doküman No	HHD.TL.03
Yayın Tarihi	23.02.2018
Revizyon No	00
Revizyon Tarihi	--
Sayfa No	Sayfa 5 / 8

5.4. RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ (Analiz):

5.4.1. Riskin büyüklüğünü tahmin etmek ve riske tahammül edilip edilemeyeceğine karar vermek, tehlikelerin sonucunda oluşabilecek risklerin giderilmesinde öncelik sırasının oluşturulması için kullanılan yöntemdir.

5.4.2. Değerlendirme yapılırken tehlikeler, 5 x 5 matematiksel risk yöntemine göre yapılır. Risklerin puanlanmasında aşağıda verilen tablodaki olasılık ve şiddet değerleri kullanılır. Risk analizi yapılırken risklerin en kötü durumu göz önünde bulundurulur.

5.5. Risk Derecesi: Yapılan analiz neticesinde risk derecesi, riskin gerçekleşme olasılığı (İhtimali) ile şiddetinin sayısal değerinin çarpımı ile bulunur.

Örnek: Risk Derecesi (Puanı) = Olasılık X Şiddet (RD= O x Ş)

5.6. İHTİMAL/OLABİLİRLİK SKALASI

İşletme şartlarında bir olayın gerçekleşme ihtimalini göstermek için aşağıdaki ihtimal skalası kullanılır;

İHTİMAL	ORTAYA ÇIKMA OLASILIĞI İÇİN DERECELENDİRME BASAMAKLARI	SKOR
ÇOK KÜÇÜK	HEMEN HEMEN HİÇ	1
KÜÇÜK	ÇOK AZ (YILDA BİR KEZ) SADECE ANORMAL DURUMLARDA	2
ORTA	AZ (YILDA BİRKAÇ KEZ)	3
YÜKSEK	SIKLIKLA (AYDA BİR)	4
ÇOK YÜKSEK	ÇOK SIKLIKLA (HAFTADA BİR, HER GÜN, NORMAL ÇALIŞMA ŞARTLARINDA)	5

Hazırlayan
Enfeksiyon Kontrol Alt Kurulu

Kontrol Eden
Kalite Yönetim Temsilcisi

Onaylayan
Başhekim

RİSK ANALİZİ TALİMATI

Doküman No	HHD.TL.03
Yayın Tarihi	23.02.2018
Revizyon No	00
Revizyon Tarihi	--
Sayfa No	Sayfa 6 / 8

5.7. SONUÇ SKALASI VE SONUÇLARA KARAR VERİLMESİ

Muhtemel bir olay sonrası beklenen zarar veya hasarın derecelendirilmesi için aşağıdaki skala kullanılır.

SONUÇ	DERECELENDİRME	SKOR
ÇOK HAFİF	İŞ SAATİ KAYBI YOK, İLK YARDIM GEREKTİRMEYEN	1
HAFİF	İŞ GÜNÜ KAYBI YOK, KALICI ETKİSİ OLMAYAN, AYAKTA TEDAVİ, İLK YARDIM GEREKTİREN	2
ORTA	HAFİF YARALANMA, YATARAK TEDAVİ GEREKİR	3
CİDDİ (YÜKSEK)	CİDDİ YARALANMA, UZUN SÜRELİ TEDAVİ, MESLEK HASTALIĞI	4
ÇOK CİDDİ (ÇOK YÜKSEK)	ÖLÜM, SÜREKLİ İŞ GÖREMEZLİK	5

5.8. Risk Skor (Derecelendirme) Matrisi (L Tipi Matris)

Risk değerlendirme kartına işlenmiş tehlikelerin yapılan hesaplamalar sonucunda çıkan risk seviyeleri aşağıdaki risk derecelendirme tablosuna göre incelenir.

İHTİMAL	ŞİDDET				
	1 (Çok Hafif)	2 (Hafif)	3 (Orta Derece)	4 (Ciddi)	5 (Çok Ciddi)
1 (Çok Küçük)	Anlamsız 1	Düşük 2	Düşük 3	Düşük 4	Düşük 5
2 (Küçük)	Düşük 2	Düşük 4	Düşük 6	Orta 8	Orta 10
3 (Orta Derece)	Düşük 3	Düşük 6	Orta 9	Orta 12	Yüksek 15
4 (Yüksek)	Düşük 4	Orta 8	Orta 12	Yüksek 16	Yüksek 20
5 (Çok Yüksek)	Düşük 5	Orta 10	Yüksek 15	Yüksek 20	Tolere Edilemez 25

Hazırlayan
Enfeksiyon Kontrol Alt Kurulu

Kontrol Eden
Kalite Yönetim Temsilcisi

Onaylayan
Başhekim

RİSK ANALİZİ TALİMATI

Doküman No	HHD.TL.03
Yayın Tarihi	23.02.2018
Revizyon No	00
Revizyon Tarihi	--
Sayfa No	Sayfa 7 / 8

5.9. SONUCUN KABUL EDİLEBİLİRLİK DEĞERLERİ

SONUÇ	EYLEM
Katlanılamaz Riskler (25)	Belirlenen risk kabul edilebilir bir seviyeye düşürülünceye kadar iş başlatılmamalı eğer devam eden bir faaliyet varsa derhal durdurulmalıdır. Gerçekleştirilen faaliyetlere rağmen riski düşürmek mümkün olmuyorsa, faaliyet engellenmelidir.
Önemli Riskler (15,16,20)	Belirlenen risk azaltılıncaya kadar iş başlatılmamalı eğer devam eden bir faaliyet varsa derhal durdurulmalıdır. Risk işin devam etmesi ile ilgiliyse acil önlem alınmalı ve bu önlemler sonucunda faaliyetin devamına karar verilmelidir.
Orta Düzeydeki Riskler (8,9,10,12)	Belirlenen riskleri düşürmek için faaliyetler başlatılmalıdır. Risk azaltma önlemleri zaman alabilir.
Katlanılabilir Riskler (2,3,4,5,6)	Belirlenen riskleri ortadan kaldırmak için ilave kontrol proseslerine ihtiyaç olmayabilir. Ancak mevcut kontroller sürdürülmeli ve bu kontrollerin sürdürüldüğü denetlenmelidir.
Önemsiz Riskler (1)	Belirlenen riskleri ortadan kaldırmak için kontrol prosesleri planlamaya ve gerçekleştirilecek faaliyetlerin kayıtlarını saklamaya gerek olmayabilir.

5.10. RİSK ÖNEM DERECELERİNE GÖRE KONTROL VE ÖNLEM FAALİYETLERİ:

5.10.1. Risk önem derecesi belirlendikten sonra, risk derecesi yüksek olan bölüm ve faaliyetler hakkında hedef program belirlemek amacıyla Düzeltici / Önleyici Faaliyet (DÖF) başlatılır.

5.10.2. Hastanede yeni bir bölüm (birim) açılması, iş düzenini etkileyecek özellikte yeni bir cihaz ve ya malzemenin alınması durumunda ilgili komitelerce risk değerlendirmesi yapılır ve gerekirse DÖF başlatılır.

Hazırlayan
Enfeksiyon Kontrol Alt Kurulu

Kontrol Eden
Kalite Yönetim Temsilcisi

Onaylayan
Başhekim

RİSK ANALİZİ TALİMATI

Doküman No	HHD.TL.03
Yayın Tarihi	23.02.2018
Revizyon No	00
Revizyon Tarihi	--
Sayfa No	Sayfa 8 / 8

5.10.3. Risk değerlendirilmesi neticesi düşük çıksa bile eğer şiddeti en yüksek değer olan beş (5) çıkmış ise bu faaliyet hedef programa dahil edilir.

5.11. Tehlikelerin ve Risklerin Güncellenmesi

Risk Analizi, yılda bir kez, tehlikeleri, riskleri yeniden tespit eder ve gözden geçirir. Derecelendirmeleri de güncelleyerek kayıtların revizyonunu yapar.

5.12. İSG PROGRAMLARININ OLUŞTURULMASI

Risk Analizi Ekibi tarafından tanımlanmış tehlikeler içerisinde risk seviyesi 16-20 ve 25 çıkanlar için İSG programı/ları oluşturulur. İSG programı/ları oluşturulurken Risk Analiz Ekibi aşağıda belirtilen kriterlerin oluşmasını sağlar;

- Çalışanların, sorumluların ve bölüm yöneticilerinin katılımı ile işin yapımında alınacak tedbirlerin ve kullanılacak iş güvenliği teçhizatının belirlenmesi,
- Tedbirleri almakla sorumlu kişilerin atanması,
- Programların takibi için oluşturulan formların kuruluşun dokümantasyonu içinde yer almasını sağlamak,
- İSG programının ve tedbirlerin çalışanlara eğitim kanalı ile öğretilmesi ve bilinç oluşturulması,
- İSG Programı/ları oluşturulduktan sonra; program dâhilinde yapılan faaliyetin, risk seviyesini düşürmek için alınan önlemlerin, tedbirlerin veya şartların sağlanma süresinden sonra bu faaliyet ile ilgili tekrar risk değerlendirilmesi yapılır, risk seviyesi kontrol edilir. Risk değerlendirilmesi ve risk seviyesinin tespiti yine “5.3. Risk Belirleme” ve “5.4. Risk Değerlendirilmesi” maddelerine göre yapılır.

Hazırlayan
Enfeksiyon Kontrol Alt Kurulu

Kontrol Eden
Kalite Yönetim Temsilcisi

Onaylayan
Başhekim